

πῦρ ἐξ ἐναντίας ἀπαντῶσαν, καὶ τοῦ μὲν ἐκπηδῶντος πυρὸς
 οἶον ἀπ' ἀστραπῆς, τοῦ δ' εἰσιόντος καὶ περὶ τὸ νοτερόν
 5 κατασβεννυμένον, παντοδαπῶν ἐν τῇ κυκλήσει ταύτῃ γιγνο-
 μένων χρωμάτων, μαρμαρυγὰς μὲν τὸ πάθος προσείπομεν,
 τὸ δὲ τοῦτο ἀπεργαζόμενον λαμπρόν τε καὶ στίλβον ἐπωνο-
 6 μάσαμεν. τὸ δὲ τούτων αὐτῶν μεταξὺ πυρὸς γένος, πρὸς μὲν
 τὸ τῶν ὀμμάτων ὑγρὸν ἀφικνούμενον καὶ κεραυνύμενον αὐτῶ,
 στίλβον δὲ οὐ· τῇ δὲ διὰ τῆς νοτίδος αὐγῇ τοῦ πυρὸς μει-
 γνυμένου χρῶμα ἔναιμον παρασχομένη, τοῦνομα ἐρυθρὸν
 5 λέγομεν. λαμπρόν τε ἐρυθρῶ λευκῶ τε μειγνύμενον ξανθὸν
 γέγονεν· τὸ δὲ ὅσον μέτρον ὅσοις, οὐδ' εἴ τις εἰδείη, νοῦν
 ἔχει τὸ λέγειν, ὧν μήτε τιτὰ ἀνάγκην μήτε τὸν εἰκότα λόγον
 καὶ μετρίως ἂν τις εἰπεῖν εἴη δυνατός. ἐρυθρὸν δὲ δὴ
 6 μέλανι λευκῶ τε κραθὲν ἀλουργόν· ὄρφνιον δέ, ὅταν τού-
 τοις μεμειγμένοις καυθείσιν τε μᾶλλον συγκραθῇ μέλαν.
 πυρρὸν δὲ ξανθοῦ τε καὶ φαιοῦ κράσει γίγνεται, φαιοῦ δὲ
 λευκοῦ τε καὶ μέλανος, τὸ δὲ ὠχρὸν λευκοῦ ξανθῶ μειγνυ-
 5 μένου. λαμπρῶ δὲ λευκὸν συνελθὸν καὶ εἰς μέλαν κατα-
 κορὲς ἐμπροσθὸν κυανοῦν χρῶμα ἀποτελεῖται, κυανοῦ δὲ λευκῶ
 κεραυνυμένου γλαυκόν, πυρροῦ δὲ μέλανι πράσιον. τὰ δὲ
 6 ἄλλα ἀπὸ τούτων σχεδὸν δῆλα αἷς ἂν ἀφομοιούμενα μί-
 ξεσιν διασφῆζοι τὸν εἰκότα μῦθον. εἰ δὲ τις τούτων ἔργω
 σκοπούμενος βάσανον λαμβάνοι, τὸ τῆς ἀνθρωπίνης καὶ
 θείας φύσεως ἡγροηκῶς ἂν εἴη διάφορον, ὅτι θεὸς μὲν τὰ πολλὰ
 5 εἰς ἓν συγκεραυνύει καὶ πάλιν ἐξ ἑνὸς εἰς πολλὰ διαλύει
 ἱκανῶς ἐπιστάμενος ἅμα καὶ δυνατός, ἀνθρώπων δὲ οὐδεὶς
 οὐδέτερα τούτων ἱκανὸς οὔτε ἔστι νῦν οὔτε εἰς αὐθίς ποτε ἔσται.

a 4 περὶ τὸ νοτερόν A Y Stob. 151, 7 : περιτονώτερον F Stob. 489,
 13 b 3 αὐγῇ F Y Stob. 151, 13 : αὐτῇ A (sed γ in marg.) Stob.
 489, 19 μίγνυμένου F : μίγνυμένη A Y Stob. b 4 παρασχομένη
 A F Y Stob. (bis) : παρασχομένον Lindau b 6 νοῦν ἔχει A F Y :
 νοῦν ἔχειν Stob. et v s. v. A² c 6 κυανοῦν A Stob. (bis) : κυανῶ
 F Y d 1 δῆλα αἷς ἂν A F Y Stob. (bis) : δῆλα et ἂν punct. not. A²
 d 3 λαμβάνοι τὸ F Y : λαμβάνοιτο A d 5 καὶ A (sed in ras. F Y
 Stob. : γρ. βλα in marg. A d 6 ἱκανῶς A F Stob. : ἱκανὸς Iustinus
 et o supra ᾧ A² : ἱκανὸς ὡς Y

jedna iskače poput munje, druga ulazi i gasi se u području vlaž-
 nosti, tako da u tom metežu nastaju svakojake boje. Taj podra- 5
 žaj označavamo kao blještanje, a ono što ga proizvodi nazivamo
 sjajnim i blistavim. Onaj rod vatre koji je između toga, koji dola-
 zi do vlage očiju i s njom se miješa, nije blještav. A sjaj koji je kroz b
 vlagu izmiješan s vatrom te daje okrvavljenu boju nazivamo ime-
 nom crvenog. Sjajno i crveno izmiješano s bijelim postaje žutim.
 A nema smisla govoriti koji je omjer za koje boje, čak i ako bi net- 5
 ko to znao, jer niti bi tko bio sposoban kazati neku nužnost toga
 niti vjerojatan i odmjeren odnos. Crveno pomiješano s crnim i
 bijelim je grimizno, a tamno crveno je kad se njima izmiješanima
 i spaljenima primiješa više crnog. Vatreno crveno nastaje miješa- c
 njem žutog i sivog, sivo miješanjem bijelog i crnog, a blijedožuto
 kad se izmiješaju bijelo i žuto. Sretne li se bijelo sa sjajnim i nane-
 se li se na sasvim crno dogotovljuje se modra boja, a izmiješa li se 5
 modro s bijelim nastaje plavkasto, dok vatreno crveno izmiješa-
 no sa crnim daje zeleno. Što se tiče ostalih boja koja se dobivaju
 od tih, otprilike je jasno s kojim bi ih mješavinama trebalo učiniti d
 sličnima kako bi se očuvala vjerojatna priča. A ako bi netko htio
 dokaz toga steći istražujući u zbilji, bio bi neznalica što se tiče ra-
 zlike ljudske i božje naravi, jer bog je taj koji je dovoljno znalac
 toga i sposoban za to da ona mnoga sjedinjuje u jedno i opet iz 5
 jednog razlučuje u mnoga, a od ljudi nije ni sada itko dovoljan ni
 za jedno od toga niti će ikad unaprijed biti.

e Ταῦτα δὴ πάντα τότε ταύτη πεφυκότα ἐξ ἀνάγκης ὁ τοῦ
καλλίστου τε καὶ ἀρίστου δημιουργὸς ἐν τοῖς γιγνομένοις
παρελάμβανεν, ἥνικα τὸν αὐτάρκη τε καὶ τὸν τελεώτατον
θεὸν ἐγέννα, χρώμενος μὲν ταῖς περὶ ταῦτα αἰτίαις ὑπηρε-
5 τούσαις, τὸ δὲ εὖ τεκταινόμενος ἐν πάσιν τοῖς γιγνομένοις
αὐτός. διὸ δὴ χρῆ δὴ αἰτίας εἶδη διορίζεσθαι, τὸ μὲν
ἀναγκαῖον, τὸ δὲ θεῖον, καὶ τὸ μὲν θεῖον ἐν ἅπασιν ζητεῖν
69 κτήσεως ἕνεκα εὐδαίμονος βίου, καθ' ὅσον ἡμῶν ἢ φύσις
ἐνδέχεται, τὸ δὲ ἀναγκαῖον ἐκείνων χάρις, λογιζόμενον
ὡς ἄνευ τούτων οὐ δυνατὰ αὐτὰ ἐκεῖνα ἐφ' οἷς σπουδά-
ζομεν μόνα κατανοεῖν οὐδ' αὐ λαβεῖν οὐδ' ἄλλως πως
5 μετασχεῖν.

“Ὅτ' οὖν δὴ τὰ νῦν ὅλα τέκτοσιν ἡμῖν ὕλη παράκειται
τὰ τῶν αἰτίων γένη διωλισμένα, ἐξ ὧν τὸν ἐπίλοιπον λόγον
δεῖ συνυφανθῆναι, πάλιν ἐπ' ἀρχὴν ἐπανέλθωμεν διὰ βρα-
χέων, ταχύ τε εἰς ταῦτον πορευθῶμεν ὅθεν δεῦρο ἀφικόμεθα,
b καὶ τελευτήν ἤδη κεφαλὴν τε τῷ μύθῳ πειρώμεθα ἀρμόττου-
σαν ἐπιθεῖναι τοῖς πρόσθεν. ὥσπερ γὰρ οὖν καὶ κατ' ἀρχὰς
ἐλέχθη, ταῦτα ἀτάκτως ἔχοντα ὁ θεὸς ἐν ἐκάστῳ τε αὐτῷ
πρὸς αὐτὸ καὶ πρὸς ἄλληλα συμμετρίας ἐνεποίησεν, ὅσας
5 τε καὶ ὅπῃ δυνατὸν ἦν ἀνάλογα καὶ σύμμετρα εἶναι. τότε
γὰρ οὔτε τούτων, ὅσον μὴ τύχη, τι μετεῖχεν, οὔτε τὸ παράπαν
ὀνομάσαι τῶν νῦν ὀνομαζομένων ἀξιόλογον ἦν οὐδέν, οἷον
πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ εἴ τι τῶν ἄλλων· ἀλλὰ πάντα ταῦτα
c πρῶτον διεκόσμησεν, ἔπειτ' ἐκ τούτων πᾶν τόδε συνεστή-
σατο, ζῶον ἐν ζῶα ἔχον τὰ πάντα ἐν ἑαυτῷ θνητὰ ἀθάνατά
τε. καὶ τῶν μὲν θεῶν αὐτὸς γίγνεται δημιουργός, τῶν δὲ

e4 ταῦτα AFY: αὐτὰ A² (τ punct. not. et acc. add.) e6 αὐτός
A (sed σ in ras.) Y: αὐτοῖς F e7 καὶ τὸ μὲν θεῖον FY et in marg.
A: om. A a7 διωλισμένα F: διωφισμένα A sed φ in ras. et λ in s. v.
A²: διωλασμένα Y a8 ἐπανέλθωμεν F et fecit A² (ἐπ s. v.): ἀνέλ-
θωμεν AY b2 ὥσπερ γὰρ AY: ὥσπερ FP b3 ταῦτα FPY
et in marg. γρ. A: αὐτὰ τὰ A b6 ὅσον AFY: ὅσων P et ω s. v. A²
c2 ἔχον τὰ πάντα ci. Bekker: ἔχοντα πάντα AP: ἔχοντα παντοδαπὰ
F: ἔχον ἅπαντα Y

PLATO, VOL. IV.

Sve to što je tada na taj način po naravi iz nužnosti postalo pre- e
uzeo je dakle tvorac najljepšeg i najboljeg među onim što posta-
je onda kad je rodio samodostatnoga i najsavršenijega boga, do-
duše služeći se tim uzrocima koji su pripomagali, ali sam praveći 5
ono dobro u svemu što postaje. Zato doista treba razlučivati dvi-
je vrste uzroka, nužne i božanske. Božanske treba u svemu traži-
ti radi stjecanja sretna života, koliko naša narav to može, a nužne 69
radi božanskih, uzimajući u obzir to da bez tih nužnih nije mo-
guće spoznati samo ono za čim jedinim nastojimo i niti to shvati-
ti niti bilo kako drukčije imati u tomu udjela. 5

A jer sada pred nama, poput građe pred graditeljima, leže po-
složeni¹⁷¹ rodovi uzroka iz kojih treba satkati preostali govor, vra-
tit ćemo se nakratko opet na početak i brzo se zaputiti u ono isto
odakle smo ovamo dospjeli, te ćemo na koncu pokušati na priču b
položiti glavu koja je u skladu s onim prijašnjim. Dakle, kako je i
u početku bilo rečeno, to što se držalo neuređeno bog je svakom
pojedinom, kako spram tog samog tako i jednog spram drugog,
ugradio razmjere u sve što bijaše i kako bijaše sposobno za to da 5
bude razmjernim i sumjernim. Jer tada još ništa nije, osim mož-
da slučajem, imalo udjela u tomu, niti je uopće išta bilo vrijedno
toga da bude imenovano onim što sad imenujemo, kao na pri-
mjer vatra i voda, ili bilo što drugo. Nego sve ih je on najprije sre- c
dio, a nakon toga iz njih sastavio ovaj tu svemir, jedno živo koje u
sebi ima sva smrtna i besmrtna živa. Sam je postao tvorcem svega